

GOSPODARSKI TRENUTEK

Izvoz – življenjska nuja

Ocena šestmesečnih rezultatov gospodarjenja skozi prizadevanja za stabilizacijo gospodarstva v občini Ljubljana Bežigrad ni prišla po naključju na dnevni red prve jesenske seje komiteja občinske konference ZKS, saj prizadevanja za stabilizacijo gospodarjenja ne rojevajo takih sadov, kot bi želeli. Člani komiteja so ocenili, da je stanje bežigradskega gospodarstva na prvi pogled sicer zadovoljivo, podrobnejša analiza pa pokaže globoke razpoke – predvsem prevelik primanjkljaj v menjavi s tujino. Uspešni smo sicer zaustavili neugodna gibanja na področju delitve osebnih dohodkov in zaposlovanja, saj se število zaposlenih koncem leta zanesljivo ne bo povečalo za 1,9%, neto osebni dohodki pa so bili sicer realno za 8,9% nižji, vendar kažejo tendenco naraščanja.

Pojavljajo pa se nova žarišča nestabilnosti, predvsem prekomerno naraščanje cen, ki je v prvem polletju popolnoma izničilo na pogled ugodne gospodarske rezultate. Obseg investicij kot eden najpomembnejših vzpodbujalcev inflacije se je skrčil, člani komiteja pa so podprli prizadevanja IS, ki je sklenil preveriti rezultate vseh investicijskih vlaganj v obdobju 1976–80.

Nekontrolirana rast proizvodnih stroškov, predvsem cen reprodukcijskega materiala, pretrgane vezi v reprodukcijskih verigah, neizpolnjevanje sistema samoupravnega sporazumevanja (ki je čisto le krinka monopolistov za izsiljevanje), pa odseva tudi v dejstvu, da je še zelo malo tistih ozd, ki so področje oblikovanja cen celovito normativno uredile v posebnem samoupravnem splošnem aktu.

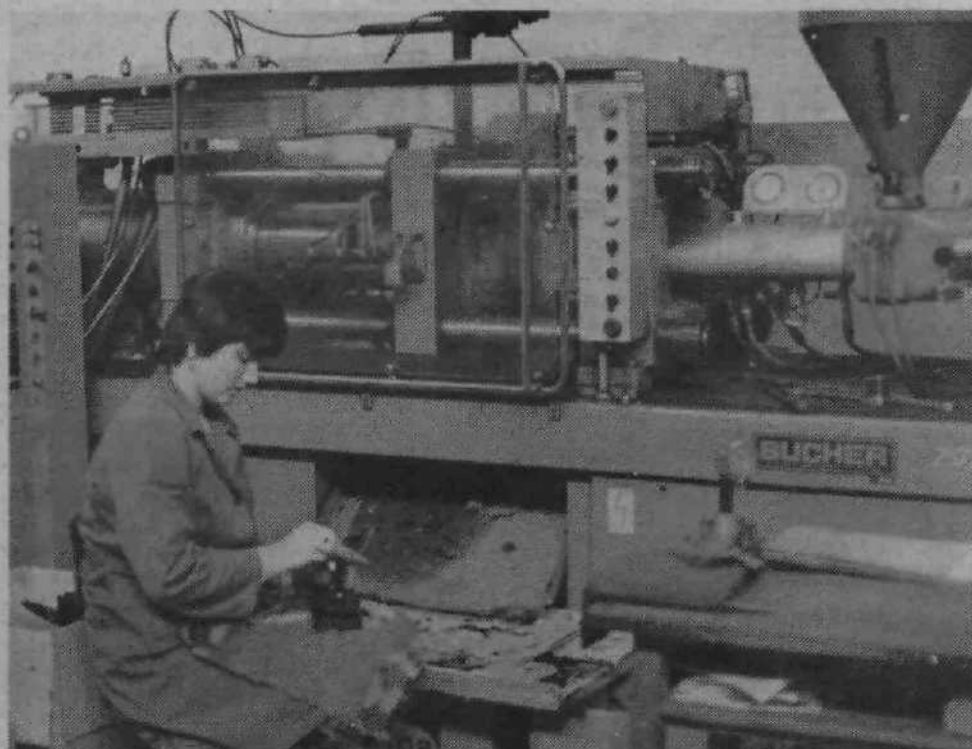
Med vodilnimi delavci v združenem delu se je izoblikovala globoko zakoreninjena miselnost: toliko resolucij, pozivov in sklepov smo že preživeli, pa bomo še to. Vendar lahko kar glasno povemo: »Taki ljudje tega obrata naše miselnosti in dela ne bodo preživeli!«

Zaradi vseh teh pomanjkljivosti in zaradi precejšnjega števila ozd, ki v prvem polletju svojih načrtov ne izpolnjujejo niti 50% ter ob dejstvu, da je za celotno družbo izvoz celo pogoj obstanka, so sklenili aktualizirati delo komunistov v vseh tistih ozd, ki ne uresničujejo kakršnihkoli dogovorov. Opozorili pa so, da ima zbor združenega dela kot najvišji občinski organ združenega dela, še zdaleč prevelik vpliv za reševanje težav.

Prav tako so kritizirali delo osnovnih organizacij v tistih ozd, kjer svojih izvoznih načrtov ne izpolnjujejo, komunisti pa na tako pomemben problem niti ne reagirajo. Bistveno za uresničevanje teh in drugih nalog je namreč, kako deluje ZK, kakšna je njena idejnopolična, kadrovska in organizacijska usposobljenost.

Na seji komunisti niso sprejemali novih sklepov in pozivov, temveč so se dogovorili za konkretno akcijo in ukrepanje proti vsem tistim, ki svojega dela ne opravljajo odgovorno in ne izpolnjujejo nalog in dogovorov. Najbrž pa je tak način dela že skrajno potreben!

SREČO BUKOVEC

DOBRO GOSPODARIJO

Elmi gre na bolje

Pred enaintridesetimi leti so tovarno izročili v upravljanje delavcem – v spomin na ta dogodek so pripravili prvi »Dan Elme«

Kako pa ste potem premostili nastale težave?

»S široko družbenopolitično akcijo, v katero smo vključili vse delavce, smo najprej kritično ugotovili vzroke za nastalo stanje. Odločili smo se, da bomo povečali proizvodnjo vseh proizvodov, posodobili tehnologijo izdelave elementov in spremenili organizacijo dela, predvsem razvojnega sektorja.

Naj povemo, da je kar 60 odstotkov vseh jugoslovanskih likalnikov na leto izdelanih v Elmi. Izvoz pa je po kooperacijski pogodbi z Rowento vezan predvsem na zahodnonemško tržišče. V sanacijskem načrtu smo predvideli tudi izgradnjo novega skladišča polizdelkov in orodjarne. Posodobljeno opremo, ki predstavlja tri četrtine vseh investicijskih sredstev, bomo nabavili na domačem trgu, nekaj pa bomo izdelali pretežno v svojem oddelku za proizvodnjo strojev in naprav.

V prihodnje bomo iskali trajnejše in bolj kakovostne poti izvoza, predvsem na zahodni trg, seveda pa moramo še prej pridobiti ustrezne ateste.«

Kakšni pa so vaši letošnji poslovni rezultati?

Celotni prihodek naše delovne organizacije je bil v letošnjem polletju za 23 odstotkov večji od načrtovanega. V primerjavi z lanskoletnim pa je bil večji kar za 67,2 odstotka. Povečali smo prodajo na domačem in tujem trgu. Zavedamo se, da bomo dosegli načrtovano proizvodnjo le z vsestranskim sodelovanjem in obveščeno delavcem naših delavcev. Uspešni rezultati sanacije pa bodo dozoreli čez leto ali dve.

VIDA PETROVIČ

Bogomir Rebernik

19. septembra so se delavci Delovne organizacije ELMA zbrali na Korantu pri Dolu. Dan ELME, ki so ga letos organizirali prvič, so posvetili dogodku pred enaintridesetimi leti, ko je bila tovarna izročena v upravljanje delavcem.

Na srečanju, kjer so se zbrali tudi upokojeanci, so podelili priznanja jubilejantom. Zaposleni iz vseh petih temeljnih organizacij združenega dela, ki so po svoji legi precej oddaljene druga od druge, so se v športnih igrah in kulturnem programu seznanili med seboj.

Bogomir Rebernik, glavni direktor delovne organizacije, nam je predstavil ELMO, ki jo poznamo predvsem po kvalitativnih likalnikih, hitrem pekaču za pečenje mesa, sušilni avbi, čistilniku preprog, plinskem vžigalniku, varilniku folije ter drugih elektroinstalacijskih izdelkih kot so – stikala, okovi, sponke ter stroji za kovičenje.

V treh črnuških temeljnih organizacijah združenega dela ter dveh iz Čateža pri Trebnjem in Lendave, združuje svoje delo nekaj manj kot 1500 delavcev.

V začetku letošnjega leta ste v Elmi pripravili sanacijski načrt. Kje so bili vzroki za neuključnost vaše delovne organizacije v zadnjih letih?

»Temeljna organizacija združenega dela, proizvodnja gospodinjstev aparatov, je zaključila lansko leto z izgubo v višini 2.957.359,10 dinarjev. Tudi celotna delovna organi-

nizacija EMOND toz Dvigalo in Astra Maloprodaja toz Blagovnica predvidevajo še do konca leta motnje v poslovanju.

V delovni organizaciji EMOND toz Dvigalo je od sredine avgusta v razpravi interni program ukrepov, ki je povzročil dosedanjih stališč o razrešitvi težav njihove temeljne organizacije združenega dela. Pripravili so tudi predlog rebalansa plana za leto 1981, ki predvideva zmanjšanje celotnega prihodka tudi z zmanjšanjem števila zaposlenih.

Delovna skupina, ki je obiskala delovno organizacijo Astra Maloprodaja toz Blagovnica, je ugotovila, da v Astri niso uresničili akcijskega programa o sanaciji poslovanja z mnogimi ukrepi, nosilci in roki, ki so ga sprejeli in obravnavali že marca letos.

Od štirinajstih organizacij združenega dela za Bežigradom, ki so ob polletju poslovale z motnjami in izgubami, pa jih devet ne pričakuje večjih težav pri nadaljnjem poslovanju do konca leta, saj smatrajo, da so trenutne težave zgolj prehodnega sezonskega značaja.

VIDA PETROVIČ

OBISK OZD V TEŽAVAH

Bodo številke ob koncu leta rdeče?

Med štirinajstimi organizacijami združenega dela, ki so imele ob polletju izgubo oziroma so poslovale z motnjami, v devetih optimistično pričakujejo konec leta

Delovne skupine, sestavljene iz članov izvršnega sveta skupščine občine Ljubljana Bežigrad in predstavnikov občinskega sveta Zveze sindikatov, so obiskale tiste delovne organizacije, ki so ob polletju poslovale z izgubo ali motnjami.

Vzrokov za izgubo so pri Inex Adria Avioprometu našli več. Poleg neustreznega gibanja medsebojnih razmerij tujih valut so jim oteževale delo tudi visoke zavarovalne premije ter okvare letal.

Pripravili in sprejeli so program ukrepov, ki sta ga obravnavali tudi osnovna organizacija Zveze komunistov in izvršni odbor osnovne organizacije sindikatov. Kljub ukrepom pa ocenjujejo, da bodo imeli tudi ob koncu leta izgubo, kritično pa bo po njihovem mnenju še vse prihodnje leto, saj so letos za 60 odstotkov povečali svoje zmogljivosti.

Izgubo pričakujejo ob koncu leta tudi v delovni organizaciji Iskra Avtomatika, toz Tovarna sestavnih delov in naprav. Pe-

sti jih predvsem pomanjkanje reprodukcijskega materiala. Za njegov uvoz so letos v sestavljeni organizaciji združenega dela dobili samo 50 odstotkov načrtovanih deviz.

Že pet let niso uvedli nobene novega izdelka, čeprav so jih razvili kar 50, ki pa niso načrtovani za trg.

Vzroke za nelikvidno poslovanje so pri delovni organizaciji Gostinsko prodajni center Laguna poiskali v padcu fizičnega obsega svoje proizvodnje. Ker združeno delo vse pogosteje pripravlja prehrano za delavce v svojih obratih družbene prehrane, so pri Laguni prodali precej manj malic in kosil delovnim organizacijam.

Materialni stroški njihovega poslovanja pa so naraščali predvsem zaradi visokih cen nekaterih živil, ki so bile v prvem polletju glede na sezonski značaj nekaterih izdelkov bistveno višje kot so danes. Sami pa so cene do konca leta povečali le za 7 odstotkov.

Gostinsko prehrambeni center Laguna, IMP delovna orga-

KLJUB DOPUSTOM

Obseg industrijske proizvodnje raste

Rezultati julijske industrijske proizvodnje so dobri. Njen obseg je od začetka leta do konca julija porasel za 8,7 odstotka v primerjavi z enakim obdobjem lani. To pomeni, da so bežigradske delovne organizacije v prvih sedmih mesecih ustvarile že 62,5 odstotka lanskoletnega obsega industrijske proizvodnje.

Julijski obseg industrijske proizvodnje je tudi za 2 odstotka večji od junijskega, predvsem po zaslugi osmih bežigradskega združenega dela.

Od junija do julija se je izboljšala le preskrba z embalažo in tekočimi gorivi, poslabšala pa se je preskrba z domačimi in uvoženimi reprodukcijskimi materiali. Preskrbljenost s premogo in energijskimi plini je ostala nespremenjena.

1. SEPTEMBRA

Štipendije navzgor

Od prvega septembra naprej bodo učenci in študentje prejeli višje štipendije. Kadrovske štipendije so se povečale za 20 odstotkov, saj se je vrednost točke zvišala s sedanjih 3,86 dinarjev na 4,63 dinarjev, štipendije iz združenih sredstev pa so valorizirane za 30,6 odstotkov.

To ustreza določili iz samoupravnega sporazuma o štipendiranju v SR Sloveniji, po katerem lahko najvišja štipendija iz združenih sredstev doseže 55 odstotkov povprečnega osebnega dohodka, to je 5.786 dinarjev. Višje štipendije bodo izplačane najkasneje do konca oktobra.

PRED 3. KONFERENCO ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE

Pomoč tistim, ki jo res rabijo!

V bežigradske delovnih organizacijah razpravljajo o predlogu sklepa o razpisu referenduma za tretji ljubljanski samoprispevek. Člani osnovnih organizacij Zveze sindikatov pa se hkrati intenzivno pripravljajo na tretjo konferenco Zveze sindikatov Slovenije.

Osnovna tema kongresa bodo vprašanja socialne politike. V sodelovanju s svetom za življenjska in delovna razmerja pri občinskem svetu Zveze sindikatov obravnavajo v delovnih organizacijah primere iz svoje delovne sredine in prakse.

Ukvarjajo se s problematiko zaposlovanja, izobraževanja, humanizacije dela, obravnavajo delovno okolje in pogoje dela svojih delavcev, varstvo pri delu, zdravstveno varstvo ter delovni čas delavcev. Zanimajo jih tudi življenjske razmere, v katerih živijo njihovi zaposleni, pokojninsko zavarovanje, socialna varnost starejših občanov in kmetov ter smotrna izraba delovnega in prostega časa.

Vse to so le priprave za izdelavo socialnih kartic, ki bodo strokovno in kakovostno opredelile socialni položaj delavca. Velikokrat se namreč dogaja, da prejemajo socialno ogroženi občani toliko ugodnosti in tudi dodatnih nezabeleženih prihodkov, da njihov socialni položaj ni več zaskrbljujoč, medtem ko ostali, sicer socialno neogroženi delavci, z le malo višjimi osebnimi dohodki, s tem denarjem težka preživljajo veččlanske družine.

Socialne kartice, ki bodo izdelane tudi ob sodelovanju s krajevnimi skupnostmi, bodo omogočile zagotovitev socialne varnosti zares ogroženim delavcem, hkrati pa tudi nagrajevanje po delu.